

7.8.2013

"הדמיון חשוב מידע. הידע מצומצם למה שכבר מובן ואילו הדמיון חובק עולם ואת כל מה

שייוודע אי פעם"

אלברט איינשטיין

לכבוד דב צור

ראש העיר

ראשון-לציון

הנידון: הסדנא לאמנות רמת-אליהו, ראשון-לציון

א.נ

מאז שנת 1983 אני עובד בסדנא לאמנות והתברכתי בשותפות גיבושם של פרקים בדרכה העיונית והמעשית כמרכז אמנות, חברה ופדגוגיה. אני פונה אליך באופן אישי מפני שהסדנא נמצאת, לדעתי, במיצר קיומי שרק הנהגתך והובלתך כראש עיר יוכלו לחלץ ממנו. עד לרגע זה לא אושר הבניין המשופץ לפעילות. אולם, חמור פי כמה, אין מסגרת תקציבית הולמת שתאפשר את הפעילות היצירתית של הסדנא בשכונת רמת-אליהו ובבתי הספר בעיר.

הרצליה, פתח-תקוה, חולון ובת-ים קדמו את עצמן ואת תדמיתן באמצעות מוסדות אמנות חזותית מובילים. בחולון, בנוסף למוזיאון העיצוב ומוסדות אחרים פועל המרכז למדיה דיגיטלית בשכונת ג'סי כהן. בבת ים בנוסף למוזיאון לאמנות פועל מרכז האמנים ארט פקטורי בשכונת ניצנה. הסדנא לאמנות רמת-אליהו נחשבת למוסד האמנות והחברה הראשון והמוביל בארץ. ראוי לחזק ולהעצים את פעילותה לטובת תושבי העיר ותרבותה.

בשונה מהאופן הממוסד של הצגת אמנות לציבור עוסקים אמני הסדנא, מאז הקמתה בשנת 1978, במעורבות חברתית בשכונות, בשילוב האמנות בקהילה ובבתי הספר, וביצירת שיח עם התרבות העשירה של התושבים.

אני משוכנע כי מדובר בתקציב שנתי של לא פחות ממיליון וחצי ₪. לשם כך דרושה מדיניות ברורה שתסתמך על התקציב הציבורי ותונהג על ידי ראש העיר.

היריעה קצרה מלפרט את מגוון פעולות הסדנא עם אמניות קרמיקה יוצאות אתיופיה ותערוכות גדגדה של עבודותיהן, את העבודה עם בני הנוער, את קייטנות האמנות שנערכות בפתח בתי המגורים, את המיצגים שמלווים את שבוע הספר, ובעיקר את העבודה עם כיתות בתי הספר בשכונת רמת-אליהו ובעיר, את תערוכות גלריית הסדנא ותערוכות הנוף והסביבה בפארק שקמה.

מוקד עבודת הבוקר של הסדנא הן כיתות בתי הספר מהשכונה ומרחבי העיר. הכיתות באות לסדנא פעם בשבוע, למשך חצי שנה ויותר, לפעילות יצירה הנמשכת שעה וחצי בתחומי הפיסול, הציור, הצילום, הקרמיקה, הווידאו והמיצג. יצירתיות ודמיון נובעים מעולמו האישי, התרבותי והסביבתי של הילד. מקום מגוריו, הקהילה והעיר בה הוא גדל נוטלים חלק מרכזי ביצירת תמונת העולם, הדמיון והזהות של חיו.

רוב בני האדם בעולם חיים כיום בסביבה אורבנית שמקנה להם את תפיסת החיים, החברה והתרבות. האמנות היא כלי הביטוי העיקרי של הדמיון והיצירה ודווקא היא נדחקה כמעט כליל מבית הספר שהוא המוסד התרבותי הראשון של הקהילה.

יצירתיות אינה תחום של מחוננות אלא, כמו קריאה, כתיבה, דיבור וחישוב, נדרשת לחיי היומיום של כל אחת ואחד. יתר על כן, יצירתיות היא אמנות המיצוי של מרכיבי הידע לכדי ביטוי תרבות המעניק לאדם תשובה מדעית או רוחנית לשאלות העולות מהזמן והמקום של חיו.

הסדנא מעורבת בהוראה ובשכונה ויוצרת מניפה של הקשרים בין יצירה, חברה ותרבות. מרכיב החיים התרבותיים במרחב העירוני חיוני להתפתחות כושר הביטוי, ההבעה והשייכות

של תושבי העיר בכלל ושל תושבי שכונות מצוקה בפרט. לשם כך נחוצה מסגרת תקציבית

ראויה שתשרת את היעדים המרכזיים הבאים:

- עבודת הבוקר – 5 ימים בשבוע – 3 כיתות בכל יום – 550 תלמידים בשבוע - מימון הסעות הילדים, סדנאות משוכללות, חומרי יצירה ושעות ההוראה של אמנים עכשוויים.
- תערוכות ואצרות בגלריית הסדנא.
- פעילות הסדנא עם קהילות התושבים בשכונת רמת-אליהו.
- פיתוח תכניות מידע והעשרה בבתי הספר והשתלמויות מורות ומורים.
- הפעלת מנהרת זמן האמנות.
- גיוס ופיתוח תכנים של צוות אמניות ואמנים המתמחים באמנות, חברה ופדגוגיה שזוכים בתשלום ראוי לעמלם.

בברכה,

עמי שטייניץ

אוצר, מרכז תכניות מידע והעשרה בסדנא

27.5.2014

לכבוד,

רות מקבי

מנהלת הרשות לתרבות ואמנות

ראשון-לציון

רותי שלום רב,

אחרי שלושים שנים מאתגרות ומרתקות בסדנא לאמנות עלי להודיעך על פרישה מעבודתי. לאורך שנים שמשה הסדנא לאמנות מקום בו אמניות ואמנים פתחו, בגיבוי עירוני, מחשבה ועשייה רב תרבותית קהילתית שקושרת אמנות, חברה וחינוך. בתקופה האחרונה נשחקה מאוד הליבה התרבותית חברתית של הסדנא לאמנות ולימודי הבוקר שציינו אותה אינם אפשריים יותר.

לפני כמעט שנה, בחודש אוגוסט 2013, פניתי בקריאה אישית לראש העיר, דב צור, להתערב ולחלץ את הסדנא לאמנות מתפיסת שגויה ששומטת את האחריות הכלכלית של העיריה לסדנא לאמנות ומרוקנת עקב כך את דרכה מתוכן. מוקד עבודת הבוקר של הסדנא הן כיתות בתי הספר מהשכונה ומרחבי העיר. שלוש כיתות ליום, הגיעו לסדנא במימון עירוני, מיום א' עד יום ה', למשך שנה או חצי שנה, לפעילות עם שלוש אמניות ואמנים פעם בשבוע, לשיעור כפול שנמשך שעה וחצי בתחומי הפיסול, הציור, הצילום, הקרמיקה, הווידאו והמיצג שהשתלבו גם עם פעילות בתערוכות הגלריה במקום. משמעות אמנותית אינה מוגשמת במהלך של ביקור יחיד בתערוכה או ביצירה חד פעמית במפגשי סל תרבות של כיתה מלאה עם אמן אחד. אלה תנאים שאינם מאפשרים התייחסות מעמיקה ואישית ליצירה שעורכים הילדים. שוחחנו על כך לא פעם ואין מזור.

אמנות מעצימה יצירתיות ודמיון שמקורן בתרבות, בסביבה ובעולמם של הילדים. המשפחה, הקהילה והעיר נוטלים חלק מרכזי ביצירת תמונת חיים. האמנות היא כלי הביטוי העיקרי של הדמיון, הביטוי, תחושת הזהות והשייכות המלווים כל ילדה, ילד ואדם. יצירתיות אינה נחלתם של מחוננים, מגמות נבחרות, תשלומי הורים, תכניות ייחודיות או מופעים יקרים לקהל מבוסס. היצירה האמנותית מעצימה כישורי קריאה, כתיבה וחישוב מקוריים וחיונית לכלל ילדי הקהילה ולחיים העירוניים הציבוריים. שכונת העיר אינן מרחב לינה, מסחר ותחבורה בלבד. הן מקום בו נוצרים חיי תרבות שמייצגים הידברות ושאיפה לשוויון הזדמנות שמרכיבים את תחושת הזיכרון ואופק החיים בעיר. הסדנא לאמנות רמת-אליהו היא מוסד האמנות והחברה הראשון בארץ שפיתח דרך יצירה המשלבת אמנות, פדגוגיה וחברה מתוך מחויבות לצדק תרבותי ותהליכי עבודה של אמניות ואמנים בשיתוף עם הקהילה.

משום מה מקצצת עיריית ראשון לציון עד דק את האחריות התקציבית אותה קיימה לאורך שנות עבודת הסדנא לאמנות. במקום לחזק את פעילותה נדרשת הסדנא לגייס תקציבים לפעילותה. כתוצאה מכך, פעילות הבוקר השבועית המשמעותית והיצירה בקהילה, התחלפו במפגשי כיתה חד פעמיים בהנחיית אמן אחד הנערכים ביומיים וחצי חלקיים. כיום עובדים עם הילדים שני אמנים בלבד.

אמניות ואמנים משקיעים את מירב המאמצים, בשכר דל, כעובדים שעתיים, ללא קביעות ותנאים סוציאליים, ביצירת התוכן לעבודה בקהילה. ליקוי מאורות שמפריט את השירות הציבורי בהתאם לעקרונות שוק עסקיים דוחק כעת באמנים להמציא את המקורות הכספיים לעבודתם בבחינת תָּבֵן, אֵין נִתֵן לַעֲבָדֶיךָ, וְלִבְנֵים אֲמָרִים לְנוּ, עֲשׂוּ. הפרטה משרתת את בעלי היכולת, מעמיקה פערים ומסירה את אחריות הרשות הציבורית לקידום צודק של ייצוג תרבותי.

ללא מעורבות עירונית, ללא השקעה תקציבית מלאה של הרשות ברקמת התרבות, האמנות והחינוך של קהילות העיר, ללא שותפות של עובדי ונבחרים הציבור בהעצמת האמנות בקהילה, אין מקום לסדנא לאמנות ואין מקום עבורי. בראשון ביוני אסיים את עבודתי.

בברכה,

עמי שטייניץ

אוצר, מרכז תכניות מידע והעשרה בסדנא לאמנות, רמת-אליהו

העתקים:

דב צור, ראש העיר

שוש שגיא, המפקחת על הוראה האמנות, מחוז מרכז

אורית חסון ולדר, מנהלת הסדנא לאמנות, רמת אליהו